

Festival delle Colline Torinesi la maturitate – în mijlocul unei mari familii

„Ce înseamnă această experiență de a face teatru? În ce mă privește, ea reprezintă o urgență, o idee, pe care simt nevoia să o transpun neapărat pe scenă. Ideea este intuitivă. Astfel, ea se va evapora la scurt timp după apariție. Va rămâne căutarea formei celei mai subtile posibile pentru a o transpune pe scenă, pentru a face invizibilul vizibil. □ așa se naște un limbaj, o tehnică, care are regulile sale“. Aceste cuvinte, spuse cu multă sinceritate, dintr-o convingere profundă, îi aparțin Chiarei Guidi.

Mă aflu la Torino. Am bucuria să asist la întâlnirea dintre studenții anului I Actorie ai Facultății de Teatru și două mari artiste, ambele personalități marcante ale teatrului italian. Prima este Chiara Guidi, una dintre fondatorii colectivului teatral Societas Raffaello Sanzio alături de fratele său, Paolo, și Claudia și Romeo Castellucci. Cea de-a doua este Ermanna Montanari, una dintre inițiatorii Teatrului delle Albe alături de Marco Martinelli, Luigi Dadina și Marcella Nonni. Cu toate că este vorba despre două companii istorice aflate din punct de vedere geografic în regiunea Emilia Romagna, una alături de cealaltă (prima la Cesena, cea de-a doua în Ravenna) și înființate aproape în același timp (prima în 1981, a doua în 1983), traseele lui Societas Raffaello Sanzio și Teatro delle Albe nu s-au intersectat niciodată. □ nici nu este de mirare, din moment ce au modalități de exprimare estetică foarte diferite.

Nu departe de aici – descoperirea bucuriei de a-l contempla pe celălalt

De-abia în 2012 ia naștere primul lor spectacol comun. □ aceasta, la inițiativa celor două artiste. Chiara Guidi și Ermanna Montanari sunt mai mult decât actrițe, deopotrivă autoare, creatoare de costume, plăsmuitoare a spațiului scenic și sonor. Le unește, cu pregnanță, vocea și în special studiul acestui aspect, teatrul văzut dintr-o optică muzicală. Ajunse la maturitate deplină (nu numai artistic), Chiara Guidi și Ermanna Montanari au hotărât să poarte un dialog, un dialog despre voce. La început nu exista o temă, nu exista un text. Există numai dorința de a face ceva împreună, de a discuta „cu franchețe“, de „a se întâlni“. Totuși, la un moment dat, de-a lungul acestui proiect care a durat mai mult de jumătate de an, cele două au simțit nevoia să „se agațe“ de ceva. O primă sursă au oferit-o caietele cu benzi desenate *The Russian Notebooks - The Forgotten War in the Caucasus* ale artistului italian Igort. Create în urma informațiilor adunate din Ucraina, Rusia și Siberia, aceste opere de artă sunt dedicate Annei Politkovskaia, scriitoarei și jurnalistei ruse asasinată în 2006 după ce denunțase războiul din Cecenia. „Dincolo de experiența inumană a

torturii și a ororilor războiului, caietele lui Igort vorbesc și despre durere. Ele ne-au oferit destul material care să ne pună pe gânduri. Astfel, am devenit spectatoare ale propriilor noastre vieți“, spune Ermanna Montanari. A urmat apoi întâlnirea cu scrierile lui Karl Kraus (scriitor și ziarist austriac, eminent pamfletar și satirist), precum și cu scrisorile Rosei Luxemburg (marxistă poloneză, una dintre fondatorii Partidului Comunist German, asasinată în închisoare). „Rosa Luxemburg ne-a deschis viziunea către o lume specială, o lume a bucuriei de a-l contempla pe celălalt. Scrisorile redactate de ea în carceră, în timpul detenției sale, ne-au dat curajul să creăm actele scenice, să depășim tăcerea noastră inițială. În final, acest proiect, această întâlnire, ne-a schimbat viața, ne-a purificat“, mărturisesc la unison Chiara Guidi și Ermanna Montanari.

Asumarea răspunderii civice într-o ediție plină de duritate

□i așa s-a născut un spectacol inedit, pe cât de cutremurător, pe atât de plin de emoție și poezie. Cu această „opera prima“ intitulată **Nu departe de aici** (*Poco lontano da qui*), care aduce în prim-plan obtuzitatea puterii și banalitatea răului s-a deschis în acest an festivalul de teatru de la Torino. Inițiat în 1995 în spațiile în aer liber oferite cu generozitate de colinele superbe ce înconjoară orașul, **Festival delle Colline Torinesi** a fost dedicat la început recitalului actoricesc. Vremea foarte schimbătoare a obligat însă organizatorii să modifice locațiile de desfășurare a spectacolelor. Astfel, festivalul „a coborât“ în oraș, mutându-se în interiorul Teatrului Gobetti (spațiu dedicat spectacolelor alternative), în hala unei fabrici dezafectate (Fonderie Limone Moncalieri) și în fostele grajduri ale Academiei Militare, astăzi proprietate a Teatrului Stabile Torino (Cavalerizza Reale). Cu timpul, recitalul actoricesc a cedat locul teatrului experimental, concentrându-se pe descoperirea companiilor italiene tinere. În anul 2000 începe o primă colaborare cu Franța și, odată cu aceasta, procesul de internaționalizare al festivalului. Urmează în 2002 cooperarea cu Festivalul de la Avignon, o contribuție semnificativă în această direcție aducând-o Pippo Delbono. În anul imediat următor, în cadrul ediției aflate sub motto-ul „Un festival pentru Europa“, se consolidează relațiile internaționale. În același timp, 2003 este anul unui eveniment deosebit, anul în care Rodrigo Garcia vine pentru prima dată la Torino. Încet-încet festivalul devine mai politic, își asumă o răspundere civică, alegând ca teme „bolile“ actuale ale societății contemporane.

Astfel, după ce în 2012 accentul a fost pus pe conflictul între generații, cea de-a XVIII-a ediție din acest an, desfășurată în perioada 1 – 21 iunie, a fost consacrată tineretului. Programul festivalului a cuprins o largă paletă de performance-uri, spectacole și instalații ce au explorat tematici de actualitate stringentă, precum, printre altele, criza financiară (*Money – It came from outer space*, un performance invitat din Germania, semnat de duo-ul Chris Kondek și Christiane Kühl), deziluzia tinerei generații ce trăiește sub perspectiva unui viitor lipsit de speranță (*Immitationofdeath* – o creație *ricci/forte*, un performance despre care am scris amănunțit într-un număr anterior al revistei), violența în familie (*Jocuri în curtea din spate*, spectacolul de la Teatrul ACT în regia lui Bobi Pricop, selectat la ediția din 2012 a FNT), violența cauzată de pedofilia (*Invidiați-mă așa cum eu v-am invidiat pe voi / Invidiatemi come io ho invidiato voi*, un spectacol al tânărului artist Tindaro Granata, deopotrivă actor, autor și regizor, prezent pentru a doua oară consecutiv la festival), problema emigranților algerieni în Franța (*Gratte-ciel*, o coproducție proprie împreună cu Diphtong Cie, Marsilia – Capitală Culturală Europeană 2013). „A rezultat o ediție plină de duritate“, își caracterizează Isabella Lagattolla și Sergio Ariotti, simpaticii directori ai festivalului, propria selecție. „Fiecare spectacol are un limbaj unic, un limbaj care îți poate trezi o aversiune sau care te poate face să te îndrăgostești, dar nu te poate lăsa indiferent“.

Artiștii în dialog cu tineretul

Nivelul calitativ ridicat al ofertei festivaliere a fost completat de *Young Performing Arts Lovers* (YPAL), un proiect european care propune întâlniri între artiști și spectatori europeni de vârste până în treizeci de ani. De asemenea, acesta încurajează dialogul creativ și facilitează participarea tinerilor la workshop-urile organizate în cadrul festivalului. În zilele pe care le-am petrecut la Torino, unul dintre acestea a fost susținut de *ricci/forte*. A doua întâlnire a fost cea cu Chiara Guidi și Ermanna Motanari, o întâlnire deosebit de emoționantă, o întâlnire în care mai multe studente nu au mai putut să-și ascundă lacrimile și tremurul din voce. Astfel de întrevederi neobișnuite, și la ore târzii în noapte, sentimentul apartenenței la o mare familie, toate acestea conferă originalitate și reprezintă de fapt nota distinctivă a festivalului torinez. „Dragostea și arta nu îmbrățișează ceea ce este frumos, ci tocmai ceea ce datorită îmbrățișării lor devine frumos“. Sunt cuvintele adresate de Ermanna Montanari studenților la finalul întâlnirii cu aceștia, cuvinte preluate dintr-un aforism al lui Karl Kraus.

Irina WOLF